

Turistička destinacija Španjolske

Ivančević, Ivona

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Šibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:986170>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-20**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova Veleučilišta u Šibeniku](#)

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENT
STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT

Ivona Ivančević

TURISTIČKA DESTINACIJA ŠPANJOLSKE

Završni rad

Šibenik, 2015.

VELEUČILIŠTE U ŠIBENIKU
ODJEL MENADŽMENT
STRUČNI STUDIJ MENADŽMENT

Ivona Ivančević

TURISTIČKA DESTINACIJA ŠPANJOLSKE

Završni rad

Kolegij: Menagement usluga

Mentor: Doc. Dr. sc. Mili Razović

Student: Ivona Ivančević

Matični broj: 13672121

Šibenik, rujan 2015.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. POVIJEST ŠPANJOLSKE	2
2.1. Arapska vladavina i oslobođenje	2
2.2. Španjolsko kolonijalno carstvo	3
2.3. Krizne godine	3
2.4. Francova diktatura	3
2.5. Povratak demokraciji u novije vrijeme	4
2.5.1. Teritorij	5
2.5.2. Grad Madrid	5
2.5.3. Grad Barcelona	9
3. POVIJESNE OSOBE I NJIHOVI DOPRINOSI	12
3.1. Cristoforo Colombo	12
3.2. Pablo Picasso	14
3.3. Miguel de Cervantes	16
4. ŠPANJOLSKA KAO TURISTIČKA DESTINACIJA	18
4.1. Stanovništvo i društvo	18
4.2. Sport i aktivnosti na otvorenom	19
4.2.1. Nogomet	20
4.2.2. Rukomet	21
4.2.3. Košarka	21
4.3. Najljepše plaže Španjolske	22
4.4. Brendiranje destinacije	24
4.4.1. Ibiza	24
4.4.2. Mallorca	25
4.5. Kulturološke znamenitosti	25
4.5.1. Flamenco	26
4.5.2. Korida	27
4.5.3. Gastronomija	28
5. ZAKLJUČAK	30
LITERATURA	31

TURISTIČKA DESTINACIJA ŠPANJOLSKE

IVONA IVANČEVIĆ

Žabjak 135, 43000 Bjelovar, ivona.ivancevic@yahoo.com

Korida, bistro te flamenco su samo mali dio raznolikosti zemlje o kojoj ću pisati u ovom završnom radu. Ta zemlja je Španjolska, zemlja koja predstavlja turističku destinaciju zbog svog povoljnog geografskog položaja te privlači brojne posjetitelje iz cijeloga svijeta. Upravo ona nudi nam drugačiji pogled na život, zbog svoje poznate kulture, svoje raznolikosti, druželjubivosti, atraktivnosti i naravno kulturno-povijesnog naslijeđa. Pisati o zemlji koja ima 4 službena jezika, dva velika grada jednake važnosti i veću raznolikost krajolika je više nego zadovoljstvo. Bogata tradicija i kultura ove zemlje nikoga ne ostavlja ravnodušnim, to je zemlja sinonim za dobru hranu, srdačne Španjolce, pješčane plaže, palme, sunce, definitivno dobar provod, a uz to i povijesno-kulturno naslijeđe koje daje dodatan šarm ovoj zemlji.

(33 stranice / 18 slika / 44 literaturnih navoda / jezik izvornika: hrvatski)

Rad je pohranjen u: Knjižnici Veleučilišta u Šibeniku

Ključne riječi: Španjolska, povijest, destinacija, kultura, turizam

Mentor: doc. dr. sc. Mili Razović

Rad je prihvaćen za obranu: 5.9.2015.

BASIC DOCUMENTATION CARD

Polytechnic of Šibenik

Final paper

Department of Management

Professional Undergraduate Studies of Management

TITLE OF FINAL PAPER

IVONA IVANČEVIĆ

Žabjak 135, 43000 Bjelovar, ivona.ivancevic@yahoo.com

Bullfighting, clear and flamenco are just a small part of the diversity of Spain, the country I will write about in this final work. It offers us a different view of life because of its well-known culture, its diversity, friendliness, attractiveness; and of course, its rich history and culture. It is a pleasure to write about a country that has four official languages, two major cities of equal importance and an even greater variety of landscapes. The rich tradition and culture of this country leaves no one indifferent. It is a country synonymous with great food, friendly people, sandy beaches, palm trees, and sun; which all make for a good time! As well as all that, the historical and cultural heritage gives additional charm to this country.

(33 pages / 18 figures / 44 references / original in Croatian language)

Paper deposited in: Library of Polytechnic of Šibenik

Keywords: Spain, history, destination, culture, tourism

Supervisor: doc. dr. sc. Mili Razović

Paper accepted: September 5th 2015

1. UVOD

Završni će rad obuhvatiti povijest, kulturu, sportske uspjehe, poznate osobe i njihove doprinose, te turizam ove zemlje. Španjolska se ubraja u jedne od zemalja sa najljepšim plažama na svijetu. Atraktivne destinacije na španjolskoj obali se mogu naći u velikim gradovima uz more, a i u šarmantnim pomorskim selima. Zahvaljujući prekrasnim plažama i kulturnoj raznolikosti, Španjolska je postala velika turistička atrakcija u Europi. Uz to, umjetnost i kultura su oduvijek Španjolskoj bili prioritet, ona se nalazi na drugom mjestu u svijetu po broju deklariranih znamenitosti UNESCO-ve kulturne baštine koje se u njoj nalaze.¹

Prvi dio rada opisuje povijest Španjolske, od njenog prvog naseljavanja do vladavina i oslobođenja. Poviše ćemo saznati o Arapskoj vladavini, Francovoj diktaturi, kolonijalnom carstvu, kriznim godinama i samoj demokraciji u novije vrijeme. Također u prvom dijelu otkriti ćemo sve o Barceloni i Madridu, dvaju velika grada ove zemlje koje uvelike doprinose turizmu ove destinacije.

U drugom dijelu rad će se posvetiti povijesnim osobama i njihovim doprinosima, navesti ćemo samo neke od njih mnogo koji su doprinijeli zemlji. To su: Cristoforo Colombo, Pablo Picasso te Miguel de Cervantes.

Kasnije u radu spominje se Španjolska kao turistička destinacija, navodimo kulturološke znamenitosti, sport, najljepše plaže i samo brendiranje destinacije.

Četvrti dio spada u zaključni dio završnog rada, gdje navodimo sve najvažnije o turističkoj destinaciji, turizmu i važnosti ovog rada.

¹ http://www.nikal-travel.hr/index.php?plink=laenderinfo-spanien&alink=spanien_hak15&l=3 (15.07.2015.)

2. POVIJEST ŠPANJOLSKE

Španjolska je naseljena od paleolitika, kako dokazuju pećinski crteži iz El Castilla i Altamire. Međutim prvi stanovnici koji su ostavili materijalne dokaze o svom postojanju bili su Iberi. Kasnije su se izmiješali s Keltima, narodom indoeuropskog podrijetla. Kasnije su nikle kolonije kao što su feničke, grčke i kartaške koje su Rimljani pretvorili u svoje gradove, kada je Španjolska postala pokrajinom Rimskoga carstva.²

Slika 1. Pećinski crtež u Altamiri

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=altamira+pecinski+crtez&biw> (10.7.2015.)

2.1. Arapska vladavina i oslobođenje

Tijekom barbarskih osvajanja Španjolsku su pokorili Vizigoti, dok je 711. godine pala pod arapsku vlast. Arapi su ostavili značajno kulturno naslijeđe, upravljajući zemljom tolerantno i prosvijećeno. Poslije 1000. godine kršćanska su kraljevstva započela reconquistu.³ Stvorena su dva kraljevstva, a to su Kastiljsko u središnjem dijelu sjeverne Španjolske i Aragonsko Kraljevstvo. Arapi su prisiljeni bili preseliti se u Granadu u 13.-om i 14.-om stoljeću⁴.

² <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0panjolska>

³ Reconquista – ponovno osvajanje područja zauzeta od strane Arapa

⁴ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 9.

2.2. Španjolsko kolonijalno carstvo

Nakon zauzeća Granade i ujedinjena dvaju kraljevstva 1479.godine, Španjolska je postala europska velesila. Kada je Cristoforo Colombo 1492. Otkrio Ameriku, bio je otvoren put conquistadorima (osvajateljima) koji su krenuli put novootkrivenih zemalja da ih koloniziraju i da iz njih donesu dragocjenosti. „Zlatna stoljeća“ tzv. 15. I 16. Stoljeće kada je Španjolska smatrana gospodaricom mora, urodila su procvatom umjetnosti i raskoši na dvoru no završila su krizom koja je dovela ubrzo zemlju do ubrzanog propadanja.⁵

2.3. Krizne godine

Godine 1713., na kraju rata za nasljedstvo popeli su se na prijestolje španjolski Burboni s Filipom V. Burbonskim. Stoljeće kasnije Španjolska je izgubila američke kolonije koje su postale neovisne države. Kasnije počinje razdoblje političke nestabilnosti označeno pobunama protiv krune, gospodarskim krizama i neuspjesima u vanjskoj politici. Krajem 19.stoljeća uzele su maha socijalističke ideje i stasali su prvi autonomaški pokreti u Katalunji i Baskiji.⁶

2.4. Francova diktatura

Poslije 1.svjetskog rata, u kojemu je Španjolska bila neutralna, kralj Alfons 13.-i povjerio je diktatorske ovlasti generalu M. Primu de Riveri, no u narodu je zavlдалo nezadovoljstvo da je nakon godine dana kralj morao odstupiti, pa je Španjolska proživjela kratko razdoblje republikanskoga poretka, za kojeg je proglašen novi ustav. Republika je potrajala samo 5 godina. Tijekom 2.svjetskog rata Španjolska je ostala neutralna.⁷

⁵ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 9.

⁶ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 9.

⁷ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 10

Slika 2. Caudillo Francisco Franco

Izvor:<https://www.google.hr/search&sa=1&q=francisco+franco+caudillo+de+espa%C3%B1a&oq=caudillo+francisco+franco> (10.7.2015.)

Slika 3. Juan Miro: plakat potpore Španjolskoj republici

Izvor:<https://www.google.hr/search?biw=1093&bih=480&noj=1&tbm=isch&sa=1&q=aidez+l%27espagne&oq=aidez+l%27espagne&gs> (10.7.2015.)

2.5. Povratak demokraciji u novije vrijeme

Nakon Francove smrti, Španjolska je postala ustavna monarhija pod krunom kralja Juana Carlosa Burbonskog. Dvije godine kasnije održani su prvi demokratski izbori. U osamdesetim i devedesetim godinama 20.og stoljeća Španjolska je doživjela znatan gospodarski uspon. Godine 1999., postala je članicom prve skupine Europske ekonomske i monetarne unije.⁸

⁸ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 10.

2.5.1. Teritorij

Španjolska zauzima oko 80% Iberskog poluotoka na krajnjem jugozapadu Europe. Po veličini četvrta je europska država. Oplakuju je Atlantski ocean (na sjeveru i jugozapadu) te Sredozemno more (na jugu i istoku). Gibraltarski je tjesnac dijeli od Afrike, dok Pireneji tvore neku vrstu bedema koji povijesno i zemljopisno dijeli Španjolsku od kontinentalne Europe.⁹

2.5.2. Grad Madrid

Kada je Felipe 2. odabrao Madrid za svoju prijestolnicu 1561. Godine, bio je to gotovo beznačajni kastiljski gradić. Tijekom vremena uzdigao se u središte moćnog carstva. Kada je postao prijestolnicom, imao je jedva 20 000 stanovnika, no do kraja stoljeća taj broj stanovnika se utrostručio. Grad iz 16.stoljeća poznat je kao Madrid de los Austrias, prema vladajućoj habsburškoj dinastiji. Teško je stradao tijekom građanskog rata, no u pedesetim je godinama doživio nagli demografski procvat, a zatim postao važno industrijsko i trgovačko središte. Tijekom tog razdoblja osnovani su kraljevski samostani i sagrađene crkve te privatne palače. U 17.stoljeću dodana je Plaza Mayor, a Puerta del Sol¹⁰, postala su duhovno i geografsko srce ne samo Madrida, već i cijele Španjolske.¹¹ Madrid je poznat kao glavni grad Španjolske, s više od 3 milijuna stanovnika, nalazi se gotovo u samom središtu Španjolske, na samom sjecištu cestovnih i željezničkih mreža. Uzevši u obzir udaljenost od mora i nadmorsku visinu, zime su tamo hladne a ljeta topla, pa su proljeće i jesen najbolje vrijeme za razgledavanje. To je grad aristokratskog stila, izgrađen oko aleja¹²; obiluje parkovima, fontanama i lijepim palačama. U njemu se čuva umjetničko i arhitektonsko bogatstvo pretežno baroknog stila. U novijim dijelovima grada nalaze se suvremene stambene četvrti odijeljene jedne od drugih širim alejama i lijepim trgovima.¹³

⁹ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 10.

¹⁰ Puerta del Sol – vrata sunca

¹¹ Dorling Kindersley Limited; Eyewitness Travel Guides-Spain, 1996., copyright 2005., str.256.

¹² Aleja/ paseos – uzak put, drvored, avenija

¹³ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 19.

2.5.2.1. Puerta del Sol

Puna prometa, žamora i policijskih zvižduka, Puerta del Sol središte je Madrida. Jedno od najomiljenijih mjesta za sastanak u gradu. Na putu do trgovina i znamenitosti u starom dijelu grada mnoštvo ljudi proći će onuda. Trg obilježava mjesto originalnog istočnog ulaza u grad, na kojemu su se nekada nalazila ulazna vrata i dvorac. Oni su davno nestali, a na njihovom mjestu sagrađene su crkve. Krajem 19.stoljeća područje je pretvoreno u trg i postalo središtem kavanskog života. Danas trg ima oblik polumjeseca. Noviji dodatak je kip Carlosa 3. Na južnoj strani nalazi se zgrada od crvenih opeka koja je prvobitno bila poštanska zgrada Madrida, tijekom vladavine Carlosa 1847. Postala je sjedištem Ministarstva unutarnjih poslova, a od 1866. Krasni je toranj sa satom koji postaje glavnim obilježjem zgrade. Puerta del Sol svjedočila je mnogim važnim povijesnim događajima.¹⁴

Slika 4. Puerta del Sol

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=puerta+del+sol> (10.7.2015.)

¹⁴ Dorling Kindersley Limited, Eyewitness Travel Guides-Spain, 1996., copyright 2005., str. 262.

2.5.2.2. Plaza de la Villa

Mnogo puta obnavljana i preuređivana Plaza de la Villa jedno je od mjesta koje odiše najugodnijom atmosferom u Madridu. Neke od gradskih svjetovnih zgrada smještene su uokolo trga. Na zapadnoj strani trga nalazi se gradska vijećnica (ayuntamiento), baroknog stila. Kosih krovova s uspravnim prozorima, šiljastih tornjeva na uglovima i pročelja od opeke i kamena. Na suprotnoj strani trga je gotička Casa de los Lujanes, sa prepoznatljivim lukovima u obliku potkove, te tornjem od opeke. Navodno je u njoj bio zatočen Francois 1. Nakon poraza u bitki kod Pavie.¹⁵

Slika 5. Plaza de la Villa

Izvor:<https://www.google.hr/search?biw=1093&bih=480&noj=1&tbm=isch&sa=1&q=plaza+de+la+villa>
(11.7.2015.)

¹⁵ <http://www.lonelyplanet.com/spain/madrid/sights/squares-plazas/plaza-de-la-villa>

2.5.2.3.Plaza Mayor

Tvori veličanstveni pravokutni trg s balkonima i šiljastim ukrasnim tornjićima, uspravnim prozorima na kosim krovovima s crijepom od škriljevca. Trg sa svojom teatralnom atmosferom, izrazito je kastiljskog karaktera. Mnogo toga se odvijalo tamo, kao što su borbe s bikovima, pogubljenja, kazališne predstave te suđenja koja je provodila inkvizicija. Sve to je promatrala gomila, često u nazočnosti vladajućeg kralja. Prva velika javna scena bila je beatifikacija madridskog sveca zaštitnika Sv. Izidora 1621. Godine. Iste te godine tu je pogubljen Rodrigo Calderon, tajnik Felipea 3. Ipak najveći događaj bio je dolazak na trg Carlosa 3. Iz Italije 1617. Godine.¹⁶ Plaza Mayor okružena je s tri stambene zgrade koje imaju sveukupno 237 balkona, dok plaza ima također i 9 ulaza u zgradu. No, najraskošniji dio konstrukcije s lukovima je Casa de la Panderia (pekara). Njezino pročelje, ukrašeno je alegorijskim slikama. Konjanički kip u središtu je trga je kip Filipea 3., koji je naredio njegovu izgradnju. Započeo ga je talijan Giovanni de Bologna, a dovršio njegov učenik Pietro Tacca 1616.godine. Kip je preseljen na trg 1848.godine. Danas je okružen kafićima sa terasama i mjesto je održavanja nedjeljnog sajma antikviteta.¹⁷

Slika 6. Plaza Mayor

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=plaza+mayor&biw=641> (11.7.2015.)

¹⁶ Dorling Kindersley Limited, Eyewitness Travel Guides-Spain, 1996., copyright 2005., str. 263.

¹⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/Plaza_Mayor,_Madrid

2.5.3. Grad Barcelona

Barcelona kao glavni grad Katalonije je također i jedna od najprometnijih sredozemnih luka. U kulturi, trgovini i sportu ne nadmeće se samo s Madridom, već i sa najvećim europskim gradovima. Potvrda tome je svjetski uspjeh Olimpijskih igara 1992. Godine. koje su održane u Parc de Montjuic. Iako se u starom gradu nalaze mnogi povijesni spomenici, Barcelona je najpoznatija po zgradama u četvrti Eixample koje su ostavština procvata modernizma u desetljećima oko 1900.-ih. Uvijek otvorena prema vanjskim utjecajima zbog svog položaja na obali i blizine francuske granice, Barcelonu i dalje krase kreativnost. Njezini barovi i javni parkovi govore više o odvažnom suvremenom dizajnu nego o tradiciji. Stari grad kojim prolazi najslavnija gradska avenija La Rambla, jedno je od najekstenzivnijih srednjovjekovnih gradskih središta u Europi. Revitalizirano područje uz more uzbudljiva je mješavina starog i novog. Trendovske trgovine i restorani nalaze se u marini te su u suprotnosti sa starom pomorskom četvrti Barcelone i novom olimpijskom lukom.¹⁸ Simbol grada je glasovita Sagrada Familia¹⁹, hram u neogotskom stilu. Danas je Barcelona biser španjolskog gospodarstva i tercijarnih djelatnosti.

Slika 7. Barcelona

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=barcelona&biw> (11.7.2015.)

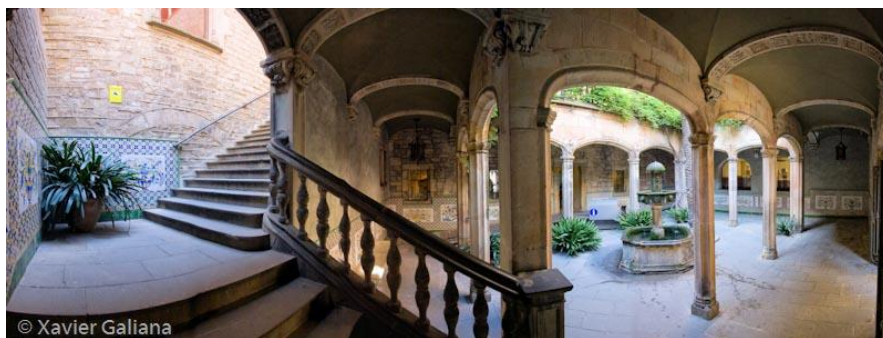
¹⁸ Dorling Kindersley Limited, Eyewitness Travel Guides-Spain, 1996., copyright 2005., str. 134.

¹⁹ Sagrada Familia – Sveta Obitelj

2.5.3.1. Casa de l'Ardiaca

Arhiđakonova kuća nalazi se pokraj nekadašnjih Biskupovih vrata u rimskim zidinama. Sagrađena je u 12.stoljeću, ali svoj današnji izgled dobila je oko 1500.godine., kada je preuređena i dodana joj kolonada²⁰. Godine 1870., ta je kolonada proširena kakko bi se dobio raskošan gotički patio²¹ oko fontane. Na gornjem dijelu dodan je gradski arhiv.

Slika 8. Casa de l' Ardiaca

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=casa+de+l%27ardiac+barcelona> (12.7.2015.)

2.5.3.2. Katedrala u Barceloni

Gradnja gotičke katedrale s romaničkom kapelicom i predivnim klaustrom, počela je 1298.godine. Završena je u 19.stoljeću, kada je dovršeno glavno pročelje. Isklesana u 16.stoljeću, korska scena od bijelog mramora prikazuje mučeništvo Sv. Eulalije, same zaštitnice grada. Uz krstionicu se nalazi ploča u znak sjećanja na krštenje šest karipskih Indijanaca koje je Kolumbo doveo iz Amerike 1493.godine.²² Katedrala je duga 83 i visoka 25 metara. Ima tri broda. Uz postranične brodove nižu se male kapelice; jedna ljepša od druge. U vrtu katedrale i danas žive guske; u srednjem bi vijeku guske svojim gakanjem odale

²⁰ Kolonada - niz stupova koji nose trabeaciju (krovnu konstrukciju)

²¹ Patio – otvoreno dvorište

²² Dorling Kindersley Limited, Eyewitness Travel Guides-Spain, 1996., copyright 2005., str. 144.

svakog lopova koji bi po noći htio ući u katedralu i opljačkati dragocjenosti. Ta tradicija držanja gusaka uz katedralu održala se sve do danas.²³

Slika 9. Katedrala u Barceloni (Sagrada Familia)

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=katedrala+u+barceloni> (15.7.2015.)

2.5.3.3.Las Ramblas

Povijesna avenija prometna je dvadeset četiri sata na dan, posebice uvečer i vikendom. Novinski kiosci, štandovi na kojima se prodaju ptice u krletkama te cvijeće, proricatelji s kartama, ulični svirači i mimičari našli su svoje mjesto na širokom središnjem pločniku u sjeni stabala. Najpoznatije zgrade su operna kuća Liceu, velika tržnica i nekoliko palača. Ime ove avenije dolazi od arapske riječi „ramla“; a znači isušeno korito rijeke koja je tekla samo u nekim godišnjim dobima.²⁴

²³ <http://www.puturist.com/barcelona/znamenitosti/katedrala/d-20-1-1254.aspx>

²⁴ Dorling Kindersley Limited, Eyewitness Travel Guides-Spain, 1996., copyright 2005., str. 146.

3. POVIJESNE OSOBE I NJIHOVI DOPRINOSI

Znamo svi da je Španjolska poznata po svojoj umjetnosti i umjetnicima, bilo se radilo o suvremenoj ili modernoj. U nastavku ćemo malo poviše objasniti neke od značajnijih umjetnika.

3.1. Cristoforo Colombo

Rođen je u Genovi 1451. U mladosti je učio tkalački zanat kod svog oca ali se kasnije posvetio životu trgovačkog pomorca. Sredinom sedamdesetih godina 14. st. zaplovio je na svom prvom trgovačkom putovanju na otok Khíos. U Portugalu se i vjenčao 1479. kćerkom guvernera otoka Porto Santo. Kao jedino dijete iz tog braka rodio se Diego Kolumbo 1480. Polazeći od informacija koje je prikupio prilikom svojih putovanja te čitajući i proučavajući zemljovide došao je do zaključka da je Zemlja 25 % manja nego što se u to doba mislilo te da je sastavljena uglavnom od čvrstog tla. Kolumbo se preselio u Španjolsku gdje je njegov plan podržalo nekoliko utjecajnih osoba, što mu je 1486. omogućilo prijem kod kastiljske kraljice Isabelle I. U to vrijeme Kolumbo, tada udovac, susreće Beatriz Enriquez koja će mu postati ljubavnica i majka njegovog drugog sina Ferdinanda. U Španjolskoj je, baš kao i u Portugalu, Kraljevsko pomorsko povjerenstvo odbacilo njegov plan. To ga nije obeshrabrilu te je nastavio tragati za potporom i u travnju 1492. njegova upornost bila je nagrađena. Kralje Kastilje Ferdinand V i kraljica Isabella I složili su se da sponzoriraju ekspediciju. Ugovor koji su potpisali jamčio je da će Kolumbo postati potkralj svih područja koje otkrije. Skromna ekspedicija sastojala se od broda Santa María, dugačkog 30 m koji je bio pod njegovim zapovjedništvom te od dvije male karavele, svaka dugačka po 15 m (Pinta i Nina). Njima su zapovijedali Martín Alonzo Pinzón i njegov brat Vicente Yáñez Pinzón. Flota je isplovila iz luke Palos u Španjolskoj 3. kolovoza 1492. s posadom od 90 ljudi. Tri dana kasnije jarbol karavele Pinta bio je oštećen što je natjeralo flotu da se nakratko zaustavi na Kanarskim otocima. Devetog rujna tri su broda opet zaplovila ka zapadu. Kolumbo je ovaj smjer plovidbe držao sve do 7. listopada kada je smjer, na sugestiju Martina Pinzóna, preusmjerio na jugozapad. U međuvremenu je iskusna posada ogovarala stranog zapovjednika koji nije uspio pronaći svoj put, što je potrajalo sve dok nisu naišli na prve znakove kopna.

Dana 12. listopada, prije zore ugledali su kopno, a u rano jutro ekspedicija se iskrčala na otok Guanahaní (otočje Bahami). Prije susreta s gostoljubivim domorocima Kolumbo je proglasio

da otok na koji su stupili pripada Španjolskoj te ga je preimenovao u San Salvador (Sveti spasitelj). Kolumbo je planirao i drugo putovanje sa 17 brodova i oko 1500 ljudi koji su napustili Španjolsku 1493. U okviru tog putovanja otkrio je niz antilskih otoka (Dominica, Santa Cruz, Jamajka, Guadeloupe, Virgin i dr.). Brodovi su 27. studenoga 1493. pristali kod La Navidade gdje su našli uništenu tvrđavu i pobijenu posadu. Stoga je Kolumbo odučio u blizini rta Isabella u današnjoj Dominikanskoj republici utemeljiti grad Isabella (danas napušten) koji je time postao prvo naselje Europljanja u Novome svijetu. Napuštajući koloniju i odlazeći na istraživačko putovanje u ljeto 1494. pristao je na obalu Kube gdje je inzistirao da to nije otok već dio azijskog kontinenta. Kada se vratio u Isabellu 29. rujna 1494. naišao je na nelsogu koja se razvila među kolonistima jer se dio kolonista želio vratiti u Španjolsku. Jedan od najvećih problema s kojima se Kolumbo susretao bili su domoroci koji su u početku bili otvoreno prijateljski ali su kasnije postali izrazito ratoborni zbog brutalnosti Europljana. U okviru tih sukoba Kolumbo je u ožujku 1495. porazio velik broj domorodaca te zarobljene prevezao u Španjolsku s namjerom da ih prodao kao robove. Kraljica Isabella tome se usprotivila i preživjeli domoroci su vraćeni u Novi svijet. Na svoje treće putovanje preko Atlantika krenuo je 30. svibnja 1498., a na prekooceansko je kopno stupio 31. srpnja na otok Trinidad kojeg je tako prozvao po Svetom Trojstvu. Potom je plovio uz kopno današnje Venezuele uplovivši u zaljev Paria. U svom je dnevniku tada zapisao da je otkrio Novi svijet, dosad nepoznat Europljanima. Ploveći dalje otkrio je još nekoliko otoka, uključujući otok Margarita, a potom je pravac plovidbe usmjerio ka Española. Posljednji mjeseci njegova života bili su obilježeni bolešću i pokušajima da mu se vrati oduzet ugled i sve njegove privilegije. Preminuo je 20. svibnja 1506. u Valladolidu. Njegovi su ostaci kasnije premješteni u Seville, a potom u Santo Domingo da bi poslije bili prevezeni u Havanu te konačno 1899. vraćeni u Seville.²⁵

²⁵ <http://www.moljac.hr/biografije/kolumbo.htm>

Slika 10. Cristoforo Colombo

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=kolumbo&biw> (15.7.2015.)

3.2. Pablo Picasso

Španjolski slikar, keramičar, inovator i skulptor, općenito smatran najvećim umjetnikom 20. stoljeća. Bio je jedinstven kao izumitelj oblika te kao izumitelj stilova i tehnika i majstor različitih medija, te jedan on najplodonosnijih umjetnika u povijesti. Stvorio je više od 20.000 umjetničkih djela. Pablo Ruiz y Picasso rođen je u mjestu Málaga 25. listopada 1881. u građanskoj obitelji. Njegov otac bio je učitelj José Ruiz Blasco, a majka María Picasso y Lopez. Picasso je svoju prvu sliku naslikao već s 9 godina (1890.). Smrt sestre Conchite, koju je odnijela difterija 1895., ostavila je u njemu duboki trag. Vidjevši da se stanje sestre pogoršava on se zavjetuje kako će se okaniti slikanja ukoliko sestra izmakne smrti. Tada se nalazi u strašnoj dilemi: s jedne strane želi da mu sestra ozdravi, s druge gotovo priželjkuje njenu smrt kako se ne bi odrekao svoje strasti - slikanja. Sa 16 godina upisao se u školu Lijepih umjetnosti (Real Academia de Bella Artes de San Fernando) u mjestu La Curina u Španjolskoj. Dvije godine kasnije njegov otac je odustao od slikarstva ali je nastavio podržavati sina za kojeg su svi tvrdili da je genij. Sve do 1898. služio se očevim prezimenom Ruiz kada se potpisivao na slike.

Nakon 1901. služi se majčnim djevojačkim prezimenom Picasso. Njegov genije manifestirao se još u ranoj mladosti - s 15 godina priredio je brilijantu izložbu. Između 1900. i 1902. u tri navrata putuje u Pariz, da bi se konačno 1904. tamo preselio. U Parizu se iskazao kao umjetnik te je sklopio ugovor prema kojem je slikao za mjesečnu plaću od 150 zlatnih franaka što i nije bilo velik novac. Boemski život na ulicama Pariza fascinirao ga je. Tada su na njega snažan utjecaj imali francuski slikari Paul Gauguin, Edgar Degas i Henri de Toulouse-Lautrec. Njegova slika *Plava soba* prikazuje utjecaj posljednja dva rečena slikara kao i njegovu evoluciju ka tzv. Plavom periodu. Tako nazvanom jer različiti oblici plavoga nekoliko narednih godina dominiraju u njegovim radovima. Izražavajući ljudsku mizeriju na njegovim slikama iz tog perioda moguće je vidjeti slijepce, prosjake, alkoholičare i prostitutke. Neki kritičari vjeruju kako slike iz Plavog perioda izražavaju njegov strah od smrti, siromaštva i bolesti. Život i djelo majstora modernog slikarstva bili su ispunjeni ženama. "Dovoljno je pogledati datume kada su nastala njegova djela: ona se uvijek podudaraju s periodima oduševljenja. Sa svakim novim ljubavnim iskustvom zapažamo da njegova umjetnost napreduje, da se pojavljuju nove forme, novi slikarski jezik, poseban način izražavanja kojem bi se moglo dati žensko ime", to su riječi Picassova prijatelja Jamiea Sabartésa. 1973. godine umire 8. travnja u Mouginsu. Pokopan je u dvorcu Vauvenargues 10. travnja.²⁶

Slika 11. Pablo Picasso

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=pablo+picasso+biografija> (15.7.2015.)

²⁶ <http://www.moljac.hr/biografije/picasso.htm>

3.3. Miguel de Cervantes

Najveći je španjolski pripovjedač i jedan od najvećih pisaca svjetske književnosti. Da i nije stvorio svoje golemo književno djelo, posebno Don Quijotea, buran život Miguela de Cervantesa Saavedre mogao bi poslužiti za proučavanje čovjeka na razmeđu dviju epoha - renesanse i baroka.

Jedan je od najvećih pisaca u povijesti svjetske književnosti.

Rodio se u malom mjestu kraj Madrida u velikoj obitelji koja je bila nižeg društvenog položaja. Tijekom rane mladosti često je sa svojom obitelji mijenjao mjesto boravka. Nakon školovanja u Madridu, isprva je bio kardinalov tajnik. Godine 1570. stupa u vojsku, a već sljedeće godine sudjeluje u poznatoj pomorskoj Bitci kod Lepanta u kojoj je brodovlje Španjolske, Venecije i Svete Stolice porazilo tursku flotu, što označava početak kraja turske moći na Sredozemlju. Cervantes se istakao u borbi, u kojoj je izgubio ruku. Godine 1575. vraća se u domovinu i nada se promaknuću.

Međutim, na povratku su brod napali gusari i zajedno s bratom je odveden u Alžir, gdje je zatočen. Smatrajući ga uglednom i važnom osobom (jer je znao čitati i pisati), za njega su tražili vrlo visoku otkupninu koju njegova siromašna obitelj nije mogla prikupiti. Ostao je punih pet godina u zatočeništvu, dok za njega nisu platili monasi iz reda Svetog Trojstva. Nakon povratka u domovinu uglavnom piše drame, a iz tog razdoblja potječe pastirski roman Galatea (1585.).

Prvi književni pokušaji nisu ga proslavili. Njegova dramska djela postaju potpuno nezanimljiva s pojavom novog shvaćanja kazališta Lope de Vege.

Nakon očeve smrti ima financijskih teškoća, a neuspješni novčarski poslovi uskoro ga odvede u zatvor. Tamo počinje pisati jedno od najpoznatijih djela svjetske književnosti – roman Bistri vitez Don Quijote od Manche (El ingenioso hidalgo Don Quijote de la Mancha), čiji je prvi dio objavljen 1605., a drugi 1615.

Iako zamišljen kao satira na viteške romane, Cervantes je u njemu dao humanistički orijentiranu sliku čovjekova života i njegovih bitnih zaokupljenosti, obrađujući stalni sukob između realnosti i ideala.²⁷

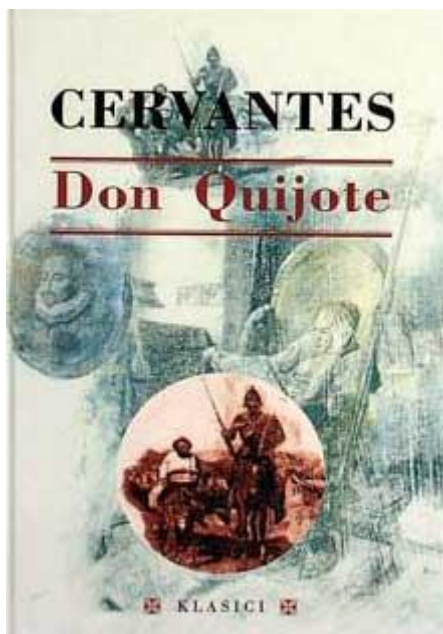
Slika 12. Miguel de Cervantes

²⁷ https://hr.wikipedia.org/wiki/Miguel_de_Cervantes

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=Miguel+de+Cervantes+biografija> (15.7.2015.)

Slika 13. Najpoznatije djelo Miguela de Cervantesa

Izvor: <http://www.google.hr/imgres?imgurl=http://www.mozaik-knjiga.hr> (15.7.2015.)

4. ŠPANJOLSKA KAO TURISTIČKA DESTINACIJA

Turizam u Španjolskoj predstavlja važnu granu gospodarstva i djelomično nadoknađuje manjak u trgovačkoj bilanci, zahvaljujući značajnom unosu strane valute. Od 50.-ih godina nadalje turizam je u Španjolskoj doživio pravi procvat; dobio je jaki zamah i zbog obnavljanja i osuvremenjivanja infrastrukture. Najatraktivnije su mediteranske plaže, a posebno one na Costi Bravi i na Costi del Sol. Privlačni su i mnogobrojni gradovi zbog svojih umjetničkih spomenika kao što su: Barcelona, Madrid, Sevilla, Granada, Cordoba, Toledo i mnogi drugi. Kanarsko i Balearsko otočje, zahvaljujući blagoj klimi tijekom cijele godine, također su omiljena odredišta međunarodnoga turizma.²⁸ U Španjolskoj je dan zaista dug i imate potrebu iskoristiti svaki trenutak, a jelo definitivno društveni čin - veće grupe ljudi okupljaju se kako bi uživali u nekom zalogaju ili večeri pa ne čudi što Španjolska ima više barova i restorana po glavi stanovnika od bilo koje druge zemlje. Kulturni život Španjolske u posljednjih je nekoliko godina doživio procvat - španjolski filmovi uspješno se nadmeću s hollywoodskima za naklonost publike, a moderna književnost neprestano stječe sve veći broj poklonika. Svakoga dana u godini negdje u Španjolskoj održava se neka fiesta, ponekad i njih više. Bez obzira na to koji je izgovor za organiziranje fieste, ona je svima prilika za odmor i opuštanje od svakodnevnog života jer se trgovine i uredi kad-tad zatvaraju, a svečanosti ponekad traju i 24 sata. Zahvaljujući svim tim činjenicama, ono što u Španjolsku možda privlači najveći broj turista svakako je način na koji Španjolci uživaju u životu, vidljiv na svakom koraku. Španjolski su otoci idealna lokacija za odmor i relaksaciju. Izbor hotela i pansiona, raznovrsne trgovine, barovi, restorani, vodeni parkovi i noćni klubovi spremni su udovoljiti svakom stilu odmora - luksuznom, umjerenom, aktivnom i zabavnom.

4.1. Stanovništvo i društvo

Stanovništvo je vrlo neravnomjerno raspoređeno, najviše ljudi živi na području Madrida, te u obalnom pojasu koji je gospodarski razvijeniji i ima ugodniju klimu. Računa se da dvije trećine stanovništva obitava na jednoj trećini španjolskog teritorija. Najgušće su naseljene Barcelonska pokrajina i autonomna Madridska regija. Od 60.-ih i 70.-ih godina 20.stoljeća počeo je priljev radnika sa sela u gradove. Strani useljenici dolaze ponajviše iz obližnjeg

²⁸ Giunti Gruppo Editoriale, Firenze, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 14.

Maroka.²⁹ Prema popisu stanovništva iz 2008. godine, u Španjolskoj živi 46.157.822 stanovnika s prosječnom gustoćom naseljenosti od 91,2 stanovnik/km². Buran povijesni razvoj utjecao je na karakteristike i raznolikost stanovništva. Španjolci čine oko 73% ukupne populacije, Katalonci 16,5%, Galjegi (Galicija) 8%, Baski 2,3%, a ostali 0,2%. Španjolska je jedna od najizrazitijih katoličkih zemalja pa je logično što je 97% stanovništva katoličke vjere, dok je 0,4% protestanata i 2,6% ostalih. I Španjolska se sve brže urbanizira, pa danas oko 80% stanovništva živi u gradovima. U starosnoj dobi 0-19 godina je 33% populacije, u dobi 20-59 godina je 50%, a starijih od 60 godina ima 17%. Očigledno je i da španjolska populacija postaje sve starija, a na to utječe i niski prirodni prirast, koji iznosi svega 1 promil (stopa nataliteta je 10 promila, a mortaliteta 9 promila). Španjolci su izrazito otvoreni i dobronamjerni prema ljudima. Gaje ogromnu ljubav prema domovini i kao takvi imaju neobično razvijenu svijest prema zagađenju svake vrste. Tako je u stanovništvu svakog dana sve više prisutna svijest o klimatskim promjenama koje se događaju na teritoriju na kojem obitavaju i u bližoj okolini.³⁰

Slika 14. Španjolski navijači

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=stanovnistvo+u+spanjolskoj> (20.7.2015.)

4.2. Sport i aktivnosti na otvorenom

Sport su aktivnosti kojim se čovjek bavi zbog natjecateljskih razloga. Prije je riječ sport označavala igru i zabavu no danas je gledište drugačije. To su različite motoričke i fizičke aktivnosti u kojima se dolazi do izražaja sposobnosti, osobina i znanja o natjecanju. Kao što svi znamo koliko sportske aktivnosti imaju utjecaj na samu destinaciju znamo isto tako da je

²⁹ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 14.

³⁰ <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0panjolska>

Španjolska poznata po svojim slavnima u sportovima, isto tako znamo da je neizbježno posjetiti stadione prilikom posjeti Španjolske bilo se radilo o nogometnim, košarkaškim ili pak rukometnim. Svojim sportskim uspjesima također dolazi veliki broj posjetitelja u ovu zemlju kako bi se uvjerilo u veličinu stadiona i srca svakog navijača ove zemlje. Navijaju iz duše, vole svoju zemlju kao svaki stanovnik svoju državu.

4.2.1. Nogomet

Liga de Fútbol Profesional, obično poznatija po imenu Primera División ili La Liga ili Liga BBVA, nogometna liga u Španjolskoj. Devet klubova su okrunjeni titulom Campeones de Liga. Od 1950-ih godina, Real Madrid i Barcelona su dominirali natjecanjem. Bivši prvaci su bili pobjednici 32 puta, dok je potonji osvojio to natjecanje 22 put. Međutim, tijekom 1930-ih, 1940-ih te u novije doba, Primera División je konkurentnija s drugim momčadima uključujući momčadi poput Valencije, Atletico Madrida, Seville, Deportivo La Coruñe, Athletic Bilbao, Real Sociedad i Real Betisa. Pored ostalih momčadi u Primera División, Real Madrid, Barcelona i Valencia su tri najuspješnije momčadi u europskim natjecanjima. Sva tri kluba su jedini španjolski klubovi koji su osvojili 5 ili više međunarodnih trofeja. Sva tri kluba su u prvih deset najuspješnijih momčadi u europskom nogometu u pogledu na osvojene europske trofeje. U sezoni 2005./06. Barça je osvojila Ligu prvaka, a Sevilla, Kup UEFA. Poznatiji su možda sami igrači ovih pojedinih klubova, kao što su Iker Casillas, Sergio Ramos, Gerard Pique, Fernando Torres i drugi. Pridonijeli su sportu kao i samoj državi. Dobrom glasom, posjećenosti stadionima i pričom o njihovoj državi. Sve to uvelike doprinosi posjećenosti destinacije.³¹

Slika 15. Nogometna reprezentacija Španjolska

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=španjolska+nogometna+momcad> (20.7.2015.)

³¹ <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0port>

4.2.2. Rukomet

Do 1986., Španjolska nije predstavljala značajnu silu u europskom i svjetskom rukometu (unatoč povremenim uspjesima španjolskih klubova u europskim kupovima). Nakon SP-a u Švicarskoj 1986., u Španjolskoj su krenuli sa "balkaniziranjem" rukometa, dovevši brojne kvalitetne igrače iz balkanskih država, što reprezentativce, to i igrače koji unatoč svojoj visokoj kakvoći, nisu mogli izboriti mjesto u izabranoj vrsti.

Kasnijim popuštanjem stege u SSSR-u, počeli su dovođiti i igrače iz te države, odnosno zemalja bivšeg SSSR-a, a neki su i naturalizirani, kao primjerice Talant Dujšebajev. Španjolska je 2013. osvojila svjetsko prvenstvo u rukometu kojem je prvi put bila domaćin. Ostvarila je najuvjerljiviju pobjedu u povijesti utakmica za zlato na svjetskim prvenstvima. Pobjedila je Dansku čak 16 razlike (35:19).³² Možemo reći da je nogomet jedna velesila koja pobija ostale sportove za koje ne možemo reći da su manje važni ili manje vrijedni. Rukomet je sport koji je omiljen kod brojnih ljudi i isto tako možda je prepoznatljiviji baš po svojim igračima kao što su: Asier Antonio Marcos, Rafael Baena González, David Cuartero Sánchez, Gedeón Guardiola i brojni drugi.

4.2.3. Košarka

Košarka je isključivo dvoranski sport koji se odvija na terenu za košarku, manje regulirane vrste košarke mogu se igrati i kao vanjski sport na podlogama različitim od parketa, koji je standard za natjecateljsku košarku. Liga Asociación de Clubs de Baloncesto je najviše košarkaško natjecanje u Španjolskoj. Osnovano je 1956. kao Nacionalna liga, a tek 1983. mijenjaju ime u današnje. Liga ACB sastoji se od 18 klubova članova Asociación de Clubs de Baloncesto (Udruženja košarkaških klubova), uključujući: Real Madrid, FC Barcelonu, Estudiantes, DKV Joventut, Tau Cerámica, Pamesu i Unicaju.

³² https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0panjolska_rukometna_reprezentacija

4.3. Najljepše plaže Španjolske

Prekrasan krajolik, povijesna mjesta, te građevine su ono što fasciniraju posjetitelje ove destinacije, no jedno od važnih značajki su i plaže. Zahvaljujući svim tim činjenicama, ono što u Španjolsku možda privlači najveći broj turista svakako je način na koji Španjolci uživaju u životu, vidljiv na svakom koraku. Španjolski otoci i plaže su idealna lokacija za odmor i relaksaciju. Neke od plaža ćemo nabrojati i poviše objasniti. To su : El Cotillo, plaža De la Barrosa, Terremolinos, Nerja, Cala Saona i mnoge druge koje zbog svojih sadržaja, jedinstvenog položaja te čistoće i ljepote mame mnogi broj turista.

- El Cotill

Ova plaža nalazi se u gradu Las Palmasu i središnja je atrakcija tisućama posjetitelja. Prekrasna plava boja mora pruža ugodnu toplinu ljubiteljima prirodnih ljepota, a sunce mami i one najveće protivnike sunčanja. Opremljenost plaža je više nego zadovoljavajuća.

- Plaža De la Barrosa

Plaža Barrosa proteže se na čak 6 kilometara i nalazi se u Cadizu. Turisti većinu vremena provode u različitim restoranima i barovima, a sama plaža poznata je po sportovima na vodi, jer svježiji povjetarac struji po cijelom području.

Slika 16. Pogled na La Barrosu

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=pogled+na+la+barrosu> (20.7.2015.)

- Terremolinos

Jedne od prvih plaža u Španjolskoj na kojima se krenulo u razvijanje turizma. I danas su među najposjećenijim plažama regije, osobito u ljetnoj sezoni. Kao rezultat toga, plaže imaju velik broj barova, restorana i sportskih sadržaja.

Slika 17. Plaža Terremolinos

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=torremolinos&es> (20.7.2015.)

- Nerja

Uključena je na popis onih plaža što su dobile prestižnu Plavu zastavu, kojom se označuje najviša kvaliteta plaže. Jedna od poznatijih plaža iz ove skupine je i Burriana, na kojoj se nalazi veliki broj restorana, barova i klubova. Ovdje posebno uživaju ronionci i surferi zbog jedinstvenih podvodnih stvorenja, ali i savršenih valova.

- Cala Saona

Ova plaža nalazi se u neposrednoj blizini megapopularne Ibize. Plaža s bijelim pijeskom okružena je stijenama, i iako je relativno malena - ipak je dobro posjećena. Prema nekim turistima, ova plaža pruža najbolji zalazak sunca u Europi.³³

³³ <http://punkufer.dnevnik.hr/clanak/najljepse-plaze-spanjolske---374630.html>

4.4. Brendiranje destinacije

Kako bi se postiglo stvarno uspješno brendiranje turističke destinacije, brend mora postati živ za sve posjetitelje i turiste koji dolaze na destinaciju. Bez obzira što neko mjesto, otok ili grad ima moderne hotele, kongresne kapacitete, jedinstvenu kulturnu baštinu, prirodne atrakcije, zabavne sadržaje ili neke druge oblike turističkih sadržaja kojima nastoje privući pozornost i povećati vlastitu vrijednost, budući uspjeh privlačnosti za turiste ovisi o njihovoj mogućnosti kreiranja jedinstvenog identiteta i diferencijacije u odnosu na konkurenciju. Na tržištu na kojem je potrebno uvjeriti turiste da posjete destinaciju, turistima treba ponuditi jedinstveno iskustvo, a oni će tada odluku o izboru destinacije donijeti temeljem osjećaja i stanja svijesti, a ne temeljem cijene. Bez obzira koliko je destinacija poznata, koliko je bogata njena kultura i njene prirodne ljepote, najvažnije mjerilo destinacije je kako ju posjetitelji dožive, kako su tretirani i kako su se osjećali prilikom boravka na određenom mjestu. Važni su popularnost i prepoznatljivost.³⁴ Španjolska je zemlja sinonim za dobru hranu, srdačne Španjolce, koridu, pješčane plaže, palme, sunce i definitivno dobar provod. Pored toga, bogato kulturno i povijesno naslijeđe joj daje dodatni šarm koji svakako trebate sami otkriti. Ono što je još specifično za Španjolsku je da nikoga ne ostavlja ravnodušnim. Španjolska je velika zemlja, druga po veličini u Europskoj Uniji. Pripadaju joj i Balearski otoci u Sredozemnom moru, Kanarski otoci u Atlantskom oceanu, kao i dva mala posjeda u Maroku. Španjolski jezik ili kastiljanski je službeni jezik španjolske države i koji govore 500 milijuna ljudi u više od 22 zemalja, i drugi je jezik koji se govori u SAD. Ostali jezici (i dijalekti) koji se govore u Španjolskoj su: Katalonski jezik, Baskijski jezik i Galicijski jezik. Španjolsku godišnje posjeti oko 50 milijuna turista, što je stavlja među tri najposjećenije zemlje svijeta.³⁵

4.4.1. Ibiza

Jedan od Balearskih otoka koji se nalaze u Sredozemnom moru, 79 km od obale Valencije u Španjolskoj. Otoci Ibiza i Formentera te otočići koji ih okružuju, čine arhipelag Illes Pitiüses ("Otoci borova"). Veći gradovi na otoku su Ibiza (Vila d'Eivissa), Santa Eularia des Riu i Sant Antoni de Portmany. Najviša točka na otoku je Sa Talaiassa visine 475 metara nadmorske visine. Otok je najpoznatiji po ljetnim klubskim zabavama koje privlače veliki broj mladih turista, no otok u posljednje vrijeme teži odbaciti svoju reputaciju isključive destinacije za

³⁴ <http://www.virtualna-tvornica.com/brendiranje-turisticke-destinacije/>

³⁵ http://www.naucitispanski.com/hrvatski/sve_o_spanjolskoj.html

zabavljanje mladih. Značajni klubovi su: Space, Pacha, Privilege (ex Ku), Amnesia, DC10, Eden, i Es Paradis, dok je najpoznatiji na toku, Café del Mar. Iako je najpoznatiji po svojim zabavama, veliki dijelovi otoka su na UNESCO-ovom popisu svjetske baštine pod nazivom "Bioraznolikost i kultura Ibize".

4.4.2. Mallorca

Očaravajuća ljepota i raznolikost, ugodna klima, lijepe plaže i raznovrsna turistička ponuda u kombinaciji sa starim povijesnim gradovima u gotovo netaknutoj unutrašnjosti otoka idealna su kombinacija za vaše ljetovanje. U Palma de Mallorci, glavnom gradu otočne provincije Baleari, možete uživati u brojnim trgovinama, restoranima i barovima, a šetati ulicama koje su sačuvala naslijeđe Maura te otkrivati slikovite crkve, fontane i dvorišta. Palma de Mallorca u središtu je najveće turističke regije na jugu otoka i pravo je kozmopolitsko središte. Najveću ljetovališnu zonu, koja se pruža od grada Palme na jugoistok, čini dugačka, pješčana plaža, uređeno šetalište ispunjeno je restoranima, kafićima i trgovinama, a buran noćni život osiguran je u obližnjim noćnim barovima i diskotekovima. Zaljev Can Picafort je zahvaljujući mirnijem ambijentu pogodan za obiteljski odmor i potpunu relaksaciju na jednoj od predivnih pješčanih plaža s vrlo plitkim morem. Sva ljetovišta čestim su autobusnim prijevozom povezana s glavnim gradom Palmom, a neka i međusobno. Ako sa svog godišnjeg odmora želite nešto ponijeti, predlažemo kupnju kožne odjeće i obuće, keramičkih proizvoda ili, pak, jedinstvenog bisernog nakita "majorica". Tura po sjeveru otoka otkrit će vam njegov najlikovitiji dio. Grad Inca poznat je po proizvodnji kože, tu je i svetište Lucc, zmijolika cesta jedinstvena u Europi te klanac Torrent se Pareis sa slikovitom plažom usred kanjona. Uz sve to može se uživati i u vožnji povijesnom željeznicom kroz plantaže naranči.³⁶

4.5. Kulturološke znamenitosti

Teško je objektivno i smisleno opisati moderni Španjolsku, a da se ne zapadne u klišeje i superlative. To je moderna zemlja s tisuću kontrasta, još uvijek neraskidivo vezana za prošlost. Kako ukratko opisati more, planine, plaže u samo nekoliko natuknica. Lagune i široke panorame, stršće stijene i planinski masivi, kanjoni i plodne ravnice, skrivene uvale i

³⁶ http://vijestigorila.jutarnji.hr/gorilopedija/lifestyle/putovanja/spanjolska_turizam

riječni izvori, uvijek nam se spremno razotkrivaju u svojoj neobičnoj raskoši i profinjenoj zavodljivosti. Španjolska je zemlje drevne prošlosti i mnogi su događaji tijekom povijesti ostavili trag na karakteru njezinih ljudi. Bilo je razdoblja velikog sjaja i legendarnog blagostanja kada je Španjolska osvajala nove svjetove i tamnih godina u kojima je zemlja bila pod vlašću stranaca koji su se zdušno trudili da slome neovisan dug i dostojanstvo njezinih stanovnika.³⁷

4.5.1. Flamenco

Flamenco je španjolski glazbeni žanr kojeg karakteriziraju snažan, ritmički ton (toque), popraćen podjednako izražajnom pjesmom (cante) i koji se često izvodi zajedno s jednako strastvenim stilom plesa kojeg karakteriziraju snažna i graciozna izvedba s često složenim radom ruku i nogu (baile). Flamenco je jedan od muzičkih fenomena koji je, unatoč svojim pučkim korijenima, nadživio modu usmjeravanu od onih koji stvaraju glazbeni "ukus" mnoštva. Svojom snagom pronalazi sljedbenike van Španjolske. To je živa umjetnost koja upija tendencije svake vrste bez gubljenja vlastite osobnosti. Glavna karakteristika flamenca je povezanost s publikom koja, najčešće, reagira emotivno.

Flamenco se izvodi tijekom vjerskih festivala, rituala, crkvenih ceremonija i privatnih slavlja. Značajni je dio identiteta mnogih društvenih skupina, osobito španjolskih Roma (gitanos) koji su odigrali ključnu ulogu u njegovom razvoju. Zbog toga se često naziva i „ciganskom umjetnošću”. Flamenco se danas prenosi u okviru obitelji, društvenih skupina i flamenco klubova, koji zajedno imaju presudnu ulogu u njegovom očuvanju i širenju.³⁸ Flamenco se može pjevati, svirati ili plesati. Ples flamenco ističe se opsesivnim vrtložnim ritmom koji plesači naglašavaju udaranjem peta i kastanjetama.³⁹

³⁷ Bourbon F.: Zemlje svijeta: Španjolska, Egmont Zagreb, 2001., str.14.

³⁸ <https://hr.wikipedia.org/wiki/Flamenco>

³⁹ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 15.

Slika 18. Flamenco

Izvor: <https://www.google.hr/search?q=flamenco&es> (21.7.2015.)

4.5.2. Korida

Jedna od najpopularnijih priredaba u Španjolskoj je upravo korida. Obredna borba između čovjeka i bika u kružnim arenama. Najbolji bikovi dolaze iz močvara Guadalquivira gdje žive u divljini. Iako se koridu kudi zbog okrutnosti prema životinjama (izranjavana bika Matador ubija prema točno priređenom ritualu) i zbog velike opasnosti za ljude, ona je ipak u Španjolskoj prisutna kao narodni običaj i turistička atrakcija. Encierro (ograda) predstavlja vrhunac proslave Sanfermines u Pamploni koja se održava između 6. i 14. srpnja u čast svetoga Firmina. Pjeva se, pije, veseli uz vatromet i vesele povorke. I ovdje su glavni bikovi: jutrom ih se pušta da slobodno jure nekim gradskim ulicama; uz povike i draženje promatrača od kojih najvažniji trče prema njima, bikovi u divljem galopu konačno stižu u arenu, gdje se poslijepodne održavaju koride.⁴⁰ Prije nego bika puste u arenu drže ga najmanje 24 sata zatvorena u mraku, pa kad naglo izađe na svjetlost, iritira ga crvena boja, premda ne razlikuje boje, i zato su plaševi (mante) kojima im mašu pred glavom crvene boje. Pikadori (picar = ubosti) na konjima ili bez njih, najprije biku zabadaju bodeže u leđa i vrat, da ga na taj način draže, ali ujedno da gubi krv, što veseli i uzbuđuje publiku. Ti su bodeži ukrašeni raznobojnim vrpcama, a glavni se toreador sve više približava životinji s crvenim plaštem u ruci i elegantnim pokretima tijela, po mogućnosti, bez iskoraka, nastoji izbjegavati bikove

⁴⁰ Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004., str. 12.

rogove. Ta igra traje neko vrijeme, a publika uzvikuje: „Ole“ – bodri toreadora da bude što bliže rogovima, a onda bi on jednim udarcem trebao životinji zadati smrtni ubod u srce, nakon čega se bik ruši. Toreador tako postaje matador (matar = ubiti). Ako je pravi stručnjak, češće mu uspijeva takav udarac zadati od prve, a oni lošiji zabadaju bodeže puno puta u jadnog bika, koji krvari i slabi, a publika zviždi. Ako je bio uspješan, matador dobiva za uspomenu bikovo uho ili oba, koja mu odmah odrežu, a što je poseban trofej, koji zna pokloniti svojoj djevojci, a bika voze u klaonicu.⁴¹

4.5.3. Gastronomija

U Španjolskoj, ovisno od regije, velika je razlika i u odnosu prema hrani, jer dok je jedan Baskijac gotovo ceremonijalno posvećen kuhanju, u Andaluziji imaju gotovo nemaran odnos prema hrani, i objed se često svodi na tanjur pržene ribe. U Andaluziji je većina hrane ljuta i jako začinjena jer je bila pod utjecajem Maura. Primjer toga je ukusna juha zvana gazpacho. Radi se od rajčica, luka, paprika, krastavaca, češnjaka i maslinovog ulja. Ova hladna juha stekla je popularnost ne samo u španjolskoj kuhinji već i u cijelom svijetu. U centralnoj provinciji Castilli jede se meso poput janjeće, svinjske ili kozje pečenke. Krajnja zapadna regija Extremadura poznata je po šunki i kobasicama. Najpopularnija zakuska u Španjolskoj je tapas. To su male porcije hrane koja se jede prije ručka, večere ili uz piće. To mogu biti komadi pržene lignje ili hobotnice, ljuta kobasica, sir, jaja, masline, kockice voća i slatkiši od badema. Tipičnu španjolsku kuhinju i način života najbolje ćete iskusiti kada s prijateljima u restoranu naručite upravo tapase. Poslužuju se kao grickalice, predjelo ili glavno jelo, dijele se s cijelim društvom pa neodlučni imaju odličnu priliku isprobati od svega pomalo. Najpopularnije piće je sherry, mješavina nekoliko vrsta vina i malo konjaka. Sangria je nacionalno piće od vina pomiješanog s voćem i začinima. Horchata je mliječno piće od badema. Djeca rado piju ledenu kavu s mlijekom i sladoledom. Na cijelom jugu Španjolske ljeti se pije famozno Tinto de verano, crveno vino sa gaziranim sokom od naranče ili limuna, servirano s puno leda. Popularno španjolsko jelo je i paella. Sastoji se uglavnom od riže kojoj se dodaju meso, ribe, školjke i povrće. Fabada je varivo iz Asturije koje se sastoji od graha, šunke, slanine i krvavica. Neka španjolska jela postala su, zahvaljujući razvoju turizma u Španjolskoj, internacionalna. Svjetsku slavu su stekle paella, gazpacho, tortilja, sangría ali i

⁴¹ https://hr.wikipedia.org/wiki/Borba_s_bikovima

španjolsko nacionalno jelo, cocido koji najbolje možemo opisati kao jednu vrtu gulaša. U Španjolskoj je na svečanom stolu obavezna juha od oraha ili badema te punjena purica ili pečenje zamotano i pečeno u tijestu. Služi se i tradicionalni turrón, slatki kolač s turskim medom.⁴²

- Kulinarski običaji

Za Španjolsku kažu da je zemlja raznolike gastronomske ponude i običaja koji se mijenjaju od pokrajine do pokrajine pa vam se ponekad čini da se nalazite u više zemalja odjednom. U Galiciji se najviše jedu morski plodovi, no mesna jela ni malo ne zaostaju. Jede se obilno, za doručak najčešće neko pecivo ili churros, kava s mlijekom i slično. Španjolci vole ručati jako rano, već oko 13 sati, jer iza ručka slijedi poznata španjolska siesta zbog koje Španjolci vole odužiti ručak i uživati u zajedničkom vremenu. Oko 18 sati slijede maleni zalogajčići za “nešto prigristi“, odnosno već spomenuti tapas, a budući da mrak pada dosta kasnije, večera slijedi tek oko 22 sata. Za večeru se često jede juha, kruh, sir i voće. Ponekad se služi i omlet od krumpira i luka. Zanimljivo je da za razliku od bliske, ali ipak različite, talijanske kuhinje, tradicionalna španjolska kuhinja ne koristi tjesteninu. Ako kao prilog ne dobijete rižu, zamijenit će je krumpir ili kruh.

- Nešto slatko

Španjolci nisu ljudi za desertima, ali se ne može reći niti da ih ne vole. Koliko su god vični u pripremi tapasa, ništa manje im od ruke ne ide priprema slatkih zalogaja. Churros su duguljasti uštipci pripremljeni od slatkog tijesta i prženi u ulju. Poslužuju se uz kavu ili toplu čokoladu, preliveni čokoladom ili posipani šećerom i cimetom. Danas su poznati širom svijeta i vole ih ljudi u različitim zemljama. Tradicionalni deserti nastali su pod maurskim utjecajem. Vrlo su slatki, a najčešći su sastojci mljeveni bademi ili marcipan, kandirano voće, med, jaja, limunova korica i cimet. Flan, slastica slična našoj rožati, je kuhana krema od jaja prelivena karamel – umakom.⁴³

⁴² <http://www.citytime.hr/raznovrsna-spanjolska-kuhinja/>

⁴³ <http://www.citytime.hr/raznovrsna-spanjolska-kuhinja/>

5. ZAKLJUČAK

Španjolska je turistička destinacija sa bezbroj raznovrsnih aktivnosti koje nudi. Bilo se radilo o destinaciji koja privlači mlade, one starijeg staleža ili ipak ljude željne znanja o kulturi i povijesnom naslijeđu. Španjolska već ima prepoznatljiv brend, ime koje nosi bezbroj sinonima. No, ukoliko bi razvitak bio još veći, bolji i prepoznatljiviji, konstantno se trebaju razvijati nove usluge, usavršavati i ispunjavati želje posjetitelja te unaprijediti marketing i poželjnost svoje destinacije. Razvoj novih usluga povećava standard kvalitete života, produktivnost poboljšava agrokulturu i nastavak proizvodnje, dok niska produktivnost poboljšava usluge. Menadžeri u uslužnom sektoru gospodarstva trebaju umjeti prepoznati i preuzeti prednost, kao i priliku za reproduciranja produktivne uspješnosti naspram ostalih ekonomskih sektora.⁴⁴ U tome leži uspješnost turističke destinacije. U unaprjeđenju i konstantnom usavršavanju odgovornih osoba. Baština je bitan polazišni dio temeljnog identiteta neke zemlje. Kada spojimo sve posebnosti Španjolske možemo govoriti o izvrsnosti, ona je izuzetno bogata zemlja, u svim svjetskim razmjerima. Zemlja drevne povijesti sa bezbroj tragova ostavljenih tijekom povijesti. U razdobljima blagostanja i velikog sjaja, Španjolska osvaja nove svjetove. Ostavili su iza sebe ponos i bol, svoju veliku povijest i krenuli dalje, u razvijanje danas više nego poznate i poželjne turističke destinacije. Bit ovog završnog rada je prikazati Španjolsku kao turističku destinaciju, opisavši njene karakteristike, povijest, važne povijesne osobe i doprinose, gastronomiju, no zapravo ono najvažnije, sve njene kvalitete zbog kojih bi čovjek otišao tamo i uvjerio se u svaki detalj. Nedovoljno je pisati o zemlji poput Španjolske, jednostavno ima previše vrlina i raznolikosti kojih se u ovom radu nismo ni dotaknuli. Ostatak, onaj očaravajući dio ostavljen je vama, čitateljima da se ohrabrite, odete u ovu Europsku zemlju i sami uvjerite u što sve nudi.

⁴⁴ Žilić, I.: Inoviranje, management usluga i poslovna izvrsnost u organizacijama, Veleučilište u Šibeniku, Šibenik, 2015.

LITERATURA

1. Žilić, I.: Inoviranje, management usluga i poslovna izvrsnost u organizacijama, Veleučilište u Šibeniku, Šibenik, 2015.
2. Giunti Gruppo Editoriale, Firenca, Italia (Dječja enciklopedija), Mosta d.o.o., 2004.
3. Bourbon F.: Zemlje svijeta; Španjolska, Egmont Zagreb, 2001.
4. Dorling Kindersley Limited, Eyewitness Travel Guides-Spain, 1996., copyright 2005.
5. <http://www.citytime.hr/raznovrsna-spanjolska-kuhinja/>
6. <http://punkufer.dnevnik.hr/clanak/najljepse-plaze-spanjolske---374630.html>
7. <http://www.virtualna-tvornica.com/brendiranje-turisticke-destinacije/>
8. <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0port>
9. <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0panjolska>
10. https://hr.wikipedia.org/wiki/Miguel_de_Cervantes
11. <http://www.moljac.hr/biografije/>
12. <http://www.puturist.com/barcelona/znamenitosti/katedrala/d-20-1-1254.aspx>
13. <http://www.puturist.com/barcelona/znamenitosti/katedrala/d-20-1-1254.aspx>
14. https://en.wikipedia.org/wiki/Plaza_Mayor,_Madrid
15. <http://www.lonelyplanet.com/spain/madrid/sights/squares-plazas/plaza-de-la-villa>
16. <https://hr.wikipedia.org/wiki/%C5%A0panjolska>
17. http://www.nikal-travel.hr/index.php?plink=laenderinfo-spanien&alink=spanien_hak15&l=3
18. <http://smart-travel.hr/europa/spanjolska/>
19. http://vijestigorila.jutarnji.hr/gorilopedija/lifestyle/putovanja/spanjolska_turizam
20. <http://www.svjetskiputnik.hr/putovanja/pregled/zemlja/6-spanjolska>